

Τράπεζα Θεμάτων Αρχές Φιλοσοφίας Β' Λυκείου

GI_V_FIL_0_15623

ΘΕΜΑ 279^{ον}**ΟΜΑΔΑ Α****ΘΕΜΑ Α1**

1α. Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητά τους, γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Οι αρετές που υπερασπίζονται ο Πλάτων και ο Αριστοτέλης είναι απολύτως συμβατές με τις συνθήκες ζωής στον σύγχρονο κόσμο.
2. Από το γεγονός ότι σε παλαιότερες εποχές οι ανθρωποθυσίες ήταν αποδεκτές σε κάποιους λαούς, συνάγεται το συμπέρασμα ότι δεν υπάρχουν κοινά ηθικά κριτήρια σε όλους τους ανθρώπους και σε όλες τις εποχές.
3. Οι φιλόσοφοι που μας καλούν να προσέξουμε τις συνέπειες των πράξεών μας ακολουθούν την αρετολογική ηθική του Αριστοτέλη.
4. Οι ορθολογιστές φιλόσοφοι δέχονται ότι η γνώση μας για τον κόσμο προέρχεται κυρίως από τις αισθήσεις και όχι από τον ορθό λόγο.
5. Στη θεωρία του κοινωνικού συμβολαίου, όπως διατυπώθηκε από τον Χομπς, η έννοια της γενικής βούλησης, που εκφράζεται μέσα από τη συμφωνία για τη μορφή της διακυβέρνησης, κατέχει σπουδαίο ρόλο.

(μονάδες 10)

1β. Να αποδώσετε το φιλοσοφικό περιεχόμενο των όρων: γνωσιολογία, σκεπτικισμός, θεωρία διπλής όψης (ή δύο όψεων).

(μονάδες 15)**1α**

1 – Λ, 2 – Σ, 3 – Λ, 4 – Λ, 5 – Σ

1β

Σκεπτικισμός: Φιλοσοφική θεωρία που έχει ως αντικείμενο έρευνας τη γνώση και υποστηρίζει ότι ο άνθρωπος είναι ανίκανος να αποκτήσει σωστή και έγκυρη γνώση.

Γνωσιολογία: Ο κλάδος της φιλοσοφίας που έχει αντικείμενο έρευνας τη γνώση, τις δυνατότητες, τις πηγές, τα είδη και τις μεθόδους απόκτησής της.

Θεωρία διπλής όψης: Η θεωρία αυτή δέχεται μόνο ένα είδος οντοτήτων, των οποίων όμως η ουσία έχει δύο διαφορετικά, αναπόσπαστα συνδεδεμένα είδη ιδιοτήτων, τις πνευματικές και τις υλικές. Κανένα από αυτά δεν έχει οντολογική προτεραιότητα, αλλά αποτελούν τις δύο όψεις ενός ενιαίου πράγματος, του οποίου η μία όψη αντιστοιχεί απόλυτα στην άλλη και δε μπορεί να υπάρξει από μόνη της. Εκείνο πάντως που έχει σημασία εδώ είναι ότι η νοητική διάσταση του ανθρώπου δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς τη σωματική.

ΘΕΜΑ Α2

2α. Ποιες αδυναμίες για την αστική φιλελεύθερη δημοκρατία υποδηλώνει η αναφορά του Μαρξ «από τον καθένα ανάλογα με τις ικανότητές του, στον καθένα ανάλογα με τις ανάγκες του»;

(μονάδες 12)

2β. Κατά τον Αριστοτέλη «μόνο με την κατανόηση της φύσης της αρετής υπάρχει ελπίδα να διακρίνουμε καλύτερα την ουσία της ευδαιμονίας». Κατά πόσο θεωρείτε

επίκαιρη τη συγκεκριμένη διατύπωση; Να τεκμηριώσετε σύντομα την απάντησή σας.

(μονάδες 13)

2α

α) Ανάμεσα σε άλλες μία αποτυχία της φιλελεύθερης δημοκρατίας που υποδηλώνεται από την αναφορά του Μαρξ είναι η αποτυχία του περιορισμού των ηθικά προβληματικών μορφών ανισότητας και του ατομικισμού. Ακόμη, η αδυναμία αποτελεσματικής διασφάλισης των δικαιωμάτων όλων των πολιτών ή και την ανεπαρκή αντίσταση στη δημαγωγία κάποιων πολιτικών ηγετών. Θα ήταν λάθος να εξιδανικεύσουμε τη φιλελεύθερη δημοκρατία και να νομίζουμε ότι αυτή εγγυάται τη λύση όλων των προβλημάτων της κοινωνικής ζωής.

β) Για τον Αριστοτέλη, η αρετή είναι αυτή που δίνει στον άνθρωπο την ικανότητα να διακρίνει το καλό από το κακό, το σωστό από το λάθος, το δίκαιο από το άδικο. Χωρίς αυτή, ο άνθρωπος δε μπορεί να γνωρίσει την πραγματική ευδαιμονία. Η άποψη αυτή είναι ιδιαίτερα επίκαιρη, αφού ζούμε σε μια εποχή που το σωστό και το δίκαιο υπάρχει σε ελάχιστο βαθμό.

Επιμέλεια: Μαρία Φυλακτού

